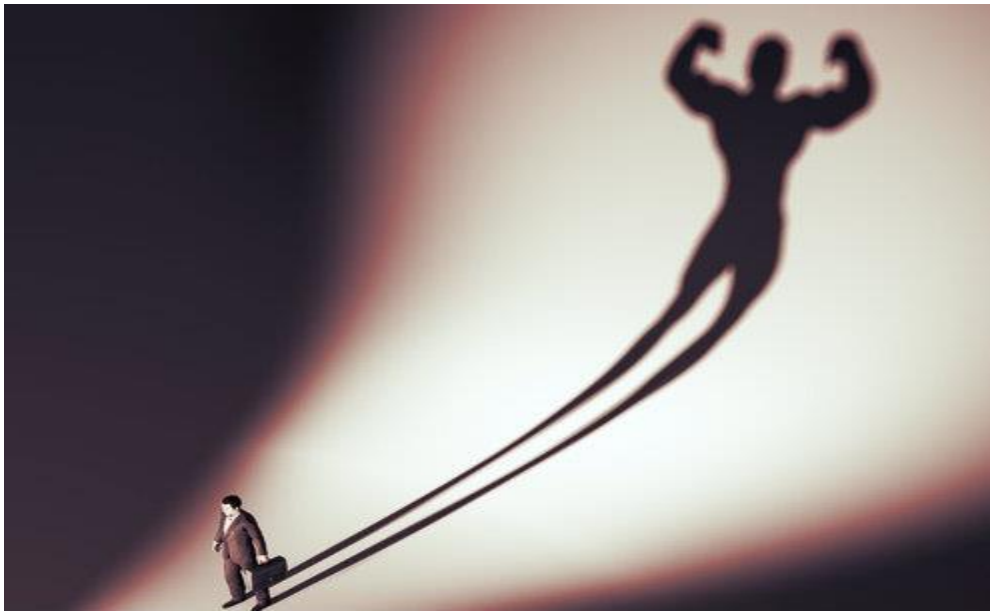

Η πανδημία της βεβαιότητας.

Γράφει ο Ανδρέας Σταλίδης.

Η προσεκτική περιδιάβαση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους διαλόγους που διεξάγονται εκεί, όχι μόνο μεταξύ αγνώστων ή ανωνύμων, αλλά και μεταξύ ανθρώπων που επικοινωνούν με το πραγματικό τους όνομα με γνωστούς τους, φανερώνει την ραγδαία εξάπωση της πανδημίας της βεβαιότητας.

Οι βεβαιότητες άπτονται εσωτερικών αναγκών του ανθρώπου. Υπάρχουν εφόδια που εμποδίζουν την ανάπτυξή τους πέρα από ένα κρίσιμο όριο: η ωρίμανση, η παιδεία, η ανάγνωση βιβλίων, ο γόνιμος διάλογος. Η τριβή δηλαδή με πολλές διαφορετικές οπτικές γωνίες, κάτι που ασφαλώς σχετίζεται και με την ευφυΐα.

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας διεύρυνε τους πομπούς πληροφοριών. Ο γιγαντιαίος όγκος όμως των αλληλεπιδράσεων, καθιστά αναγκαία την διαχείρισή του. Έτσι, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν αναπτύξει αλγορίθμους που ανιχνεύουν ποιες πληροφορίες θα βρούμε πιο ενδιαφέρουσες!

Η αλληλεπίδραση που έχουμε με συγκεκριμένο άνθρωπο ή ομάδα ή σελίδα που ανήκει σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης καταγράφεται και χρησιμοποιείται για να εμφανίζονται ειδήσεις και άρθρα, με τα οποία υπάρχει αυξημένη πιθανότητα να συμφωνήσουμε.

Αυτό εμπεδώνει τις πεποιθήσεις μας, διότι συναντάμε περισσότερο συχνά από αναλογεί στην κοινωνία, απόψεις πολύ κοντά στις δικές μας. Έτσι, μετακινείται η αντίληψή μας για την θέση των υπολοίπων ανθρώπων και δημιουργείται επιπλέον πόλωση. Αν είχαμε μία γνώμη για κάποιο θέμα, τώρα έχουμε ισχυρότερη γνώμη για το ίδιο θέμα, αφού βλέπουμε πολύ μεγάλο ποσοστό άλλων ανθρώπων να μοιράζονται την ίδια γνώμη με μας.

Καλλιεργείται λοιπόν η βεβαιότητα στην άποψή μας, με αποτέλεσμα όταν συναντήσουμε μία διαφορετική άποψη να έχουμε μικρότερες αντοχές πρώτον για να την κατανοήσουμε, δεύτερον για να μας ταρακουνήσει, και τρίτον, για να διαλεχθούμε με αυτόν που την υποστηρίζει. Μοιραία λοιπόν, έρχονται περισσότερες συγκρούσεις και αντιμαχίες, οι οποίες, εφόσον η συνομιλία γίνεται και ανώνυμα, τουλάχιστον από τη μία πλευρά, μπορούν εύκολα να εκτραχυνθούν.

Ο εθισμός στη συμφωνία, θολώνει και τη σκέψη μας. Έτσι, η επαφή με μία πληροφορία περνάει πρώτα από ένα φίλτρο: «θα συμφωνήσω ή θα διαφωνήσω με αυτό που θα διαβάσω ή θα ακούσω τώρα;». Χτίζονται οι προκαταλήψεις, με αποτέλεσμα, η αντιληπτική ικανότητα να μειώνεται.

Αφ' ενός οι απόψεις με τις οποίες «ήδη συμφωνούμε» δεν έχουν να μας προσφέρουν τίποτα, αφ' ετέρου τις απόψεις με τις οποίες «διαφωνούμε» τις λαμβάνουμε με σκεπτικισμό και αρνητικότητα. Με το παραμικρό λοιπόν, ρίψις επιθέτων και απαξιωτικών χαρακτηρισμών.

Ο Διογένης ο Κυνικός από τη Σινώπη του Πόντου βρέθηκε εξόριστος στην Αθήνα. Εκεί, γυρνούσε όλη μέρα με ένα φανάρι και έλεγε ότι «Αναζητά τον Άνθρωπο». Κάπως έτσι και σήμερα, «Αναζητώ τον Διάλογο», δηλαδή την ευπρέπεια, την ανοχή, αλλά και τη λογική. Διότι με όλα αυτά, το να κάνει κάποιος μία απλή πρόσθεση των δεδομένων που έχει μπροστά του, ας πούμε μία πράξη 2+2, και να βγάλει αποτέλεσμα τέσσερα, απαιτεί τόσο κόπο πια, που είναι δυσεύρετο. Πολύ δύσκολο πράγμα.